

Onderwerp

Masterplan netcongestie 1.0

Opsteller	Harold van Ganzenwinkel	Behandeldatum	23 april 2024
Programma	Openbare ruimte	Status	Openbaar
Portefeuillehouder	T.F.A. van Elferen		

Advies

1. Het Masterplan netcongestie 1.0 vast te stellen, met daarin:
 - a. een analyse van de situatie in Nijmegen;
 - b. de voorlopige gemeentelijke aanpak van netcongestie.
2. De brief aan de raad waarin we informeren over het Masterplan netcongestie vast te stellen.

Aanleiding

In antwoord op raadsvragen over netcongestie 7 november 2023 heeft u als college aangekondigd te komen met een Masterplan netcongestie. Aanleiding daarvoor was de opvolgende berichtgeving van netbeheerders TenneT en Liander in november 2022 en oktober 2023 over de mate van netcongestie in Gelderland. Zowel de nadere informatievoorziening door Liander afgelopen jaar over de mogelijke impact voor Nijmegen als signalen binnen Nijmegen van concrete congestieproblemen leidde tot de behoefte aan een samenhangende aanpak van het probleem vanuit een gemeentelijk Masterplan.

Beoogde impact

Netcongestie raakt meerdere deelprogramma's en ambities zoals opgenomen in de stadsbegroting. In het Masterplan staat uitgeschreven wat - op basis van het voorlopige inzicht van dit moment - het effect van netcongestie is op doelen uit de stadsbegroting en welke maatregelen ingezet worden.

Het Masterplan beoogt om als gemeente een actieve rol in te nemen waar dat effectief is:

- bij het tegengaan van netcongestie, voor een veilig, betrouwbaar, schoon en betaalbaar energiesysteem; door samenwerking met derden, zoals netbeheerder Liander, helpen we mee ruimte te creëren op het elektriciteitsnet;
- in het omgaan met netcongestie; wanneer het tegengaan van netcongestie onvoldoende ruimte geeft dienen er prioriteitskeuzes gemaakt te worden in om te voorkomen dat er te weinig stroom is voor functies waar de maatschappelijke belangen het meest gediend zijn.

Argumenten

1. Een Masterplan netcongestie vaststellen is op dit moment nodig en mogelijk

De impact van netcongestie is groot en speelt nu en op korte termijn, wat het tijdig opstellen van een samenhangende aanpak urgent maak.

Al is veel nog onbekend en in ontwikkeling, inmiddels is er voldoende inzicht opgebouwd om op hoofdlijnen de aard van de impact van netcongestie op gemeentelijke doelen te

kunnen duiden en te bepalen welke gemeentelijke inzet de komende tijd aan de orde is. Dat maakt een Masterplan mogelijk in twee delen:

- a. een analyse van de situatie met een beeld van de impact in Nijmegen;
- b. de gemeentelijke aanpak met (mogelijke) maatregelen op meerdere sporen.

1a. De analyse van de situatie in Nijmegen geeft op hoofdlijnen voldoende beeld welke impact netcongestie heeft op gemeentelijke doelen

In het Masterplan wordt stapsgewijs de situatie in Nijmegen uiteengezet:

- een omschrijving van wat netcongestie in het algemeen en in Gelderland is; dit geeft een beeld van de impact en de ontwikkeling van netcongestie;
- de probleemanalyse van de knelpunten voor Nijmegen, toegespitst op de gemeentelijke doelen die geraakt worden; het gaat met name om doelen in het ruimtelijke domein en de transitie-opgaven voor mobiliteit en energie/klimaat, al kan netcongestie daarmee ook doorwerken in de belemmering van doelen in het sociale domein;
- een overzicht van stakeholders; hun positie, taken en bevoegdheden zijn medebepalend voor keuze in de gemeente rolname.

De inschatting is dat net als afgelopen paar jaar de ontwikkelingen en inzichten op terrein van netcongestie elkaar snel zullen blijven opvolgen. De komende maanden wordt snel nieuwe informatie verwacht, van zowel netbeheerders als Rijk en provincie. Tegelijkertijd wordt in het Masterplan inzichtelijk gemaakt dat op hoofdlijnen al de nodige informatie beschikbaar is, zoals verstrekt door de netbeheerders en blijkt uit ervaringsuitwisseling binnen Nijmegen en met ander overheden.

1b. De gemeentelijke aanpak van netcongestie is effectief bij inzet op meerdere sporen: zowel bij netverzwaring, voor het beter netbenutting als door prioritering.

Gezien de veelzijdigheid en de zich snel ontwikkelende brede impact van netcongestie is een inzet op meerdere sporen tegelijk aan de orde:

- a. Netverzwaring door investeringen van netbeheerder Liander en TenneT, met de gemeente in een faciliterende rol en gemeentelijke kaderstelling bij de benodigde ruimtelijke afwegingen.
- b. Het stimuleren van betere benutting van net door besparing en slimme energie-oplossingen, met als opgave de komende tijd tot haalbare maatregelen te komen binnen de beperkte handelingsruimte.
- c. Prioritering: omdat er in onze omgeving in ieder geval tot 2030 sprake zal zijn van netcongestie. De mate waarin is afhankelijk van welke maatregelen netbeheerders, Rijken provincies de komende tijd nemen. Waar nodig heeft de gemeente een leidende rol bij herprogrammering van plannen, bijvoorbeeld door te sturen op uitstel of herfasering. Welke ingediende aanvragen voor stroomtransportaansluiting en -transport voorrang krijgen is een primaire bevoegdheid van de netbeheerders op basis van verwachte regelgeving van toezichthouder ACM.

2. Aanbieden aan de raad met begeleidende brief vanwege de impact op raadsambities

Het voorstel is om de raad actief te informeren omdat netcongestie en de gemeentelijke aanpak ervan impact hebben op meerdere gemeentelijke ambities en doelen zoals opgenomen in de stadsbegroting.

Kanttekeningen

In het Masterplan staat een risicoparaagraaf opgenomen. Zoals hierboven aangegeven wordt het grootste risico gevormd door de hoge mate van onzekerheid in de ontwikkeling van netcongestie en de afhankelijkheid hierbij van derden, met name netbeheerders (Liander en TeneT): hun informatieverstrekking en maatregelen.

Nog in het komend kwartaal wordt snel nieuwe informatie verwacht over de aard van netcongestie in onze omgeving en bekendmaking van verdere maatregelen op hoger niveau van het FGU-gebied (provincies Flevoland, Gelderland en Utrecht) door Rijk, provincie en netbeheerders. Deze zijn naar verwachting direct van invloed op de netcongestie, prioriteringsurgentie en handelingsruimte in onze regio en gemeente. In contact met provincie Gelderland en netbeheerder Liander is ingeschat dat het voorliggende Masterplan, met een aanpak op hoofdlijnen, de eerstkomende tijd flexibel genoeg is om bij nadere uitwerking rekening te houden met nieuwe ontwikkelingen.

Zoals in het afsluitend hoofdstuk is aangegeven is het Masterplan te beschouwen als dynamisch document. Ontwikkelingen zoals nieuwe inzichten en resultaten van de verschillende aanpakken worden nauwgezet gevolgd. Zo nodig kan het Masterplan dan tijdig door ons college worden bijgesteld.

Financiën

De gemeentelijke kosten voor de voorgestelde aanpak in het Masterplan worden gedekt uit het programma Openbare Ruimte. De uit te werken maatregelen, zoals de prioritering van gemeentelijke plannen, zullen veelal financiële gevolgen hebben.

Vervolg

Het Masterplan sluit af met een hoofdstuk over het vervolg na vaststelling, inclusief communicatieparaagraaf. Het bevat een samenvattend overzicht van maatregelen en in welke periode deze spelen. Direct na akkoord van u als college worden maatregelen verder uitgewerkt.

Bijlage(n)

1. Masterplan Netcongestie
2. Raadsinformatiebrief